

D - 03.01.01

SZCZEGÓŁOWE SPECYFIKACJE TECHNICZNE

PRZEPUSTY POD ZJAZDAMI

1. Wstęp

1.1. Przedmiot ST

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru prefabrykowanych przepustów rurowych w związku z ***Budową chodnika w miejscowości Mieczewo***.

1.2. Zakres stosowania ST

Specyfikacja Techniczna stosowana jest jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w punkcie 1.1.

1.3. Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą prowadzenia robót przy wykonaniu prefabrykowanych przepustów rurowych pod zjazdami i obejmują:

- a) wykonanie przepustu z rur betonowych średnicy 300 mm na fundamencie ze żwiru grubości 25 cm,
- b) wykonanie przepustu z rur betonowych średnicy 300 mm na fundamencie ze żwiru grubości 25 cm i z ścianką czołową (zjazdy publiczne),
- c) umocnienie skarp w obrębie wylotu i wlotu kamieniem 13-16mm (zjazdy indywidualne);
- d) czyszczenie i odmulenie istniejących przepustów.

Uwaga: Roboty ziemne związane z wykonaniem przepustów ujęto w ST D.02.01.01.

1.4. Określenia podstawowe

- 1.4.1. Prefabrykat – (element prefabrykowany) część konstrukcyjna wykonana w zakładzie przemysłowym lub poligonowo, która po zamontowaniu na budowie stanie się przepustem.
- 1.4.2. Przepust prefabrykowany – przepust, którego konstrukcja nośna wykonana jest z elementów prefabrykowanych.
- 1.4.3. Przepust rurowy – przepust, którego konstrukcja nośna wykonana jest z rur.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość wykonania robót oraz za ich zgodność z Dokumentacją Projektową, ST oraz poleceniami Inżyniera.
Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST D-M 00.00.00. „Wymagania ogólne”.

2. Materiały

Materiałami stosowanymi przy wykonaniu robót według zasad niniejszej specyfikacji są:

2.1. Beton i jego składniki

Poszczególne elementy konstrukcji wlotów i wylotów przepustów należy wykonywać z betonu klasy co najmniej B30, B25 i B 10.

Beton do konstrukcji przepustów musi spełniać następujące wymagania według PN-B-06250:

- nasiąkliwość nie większą niż 4%,
- przepuszczalność wody – stopień wodoszczelności co najmniej W8,
- odporność na działanie mrozu – stopień mrozoodporności co najmniej F150.

2.1.1. Kruszywo

Kruszywo stosowane do wyrobu betonowych elementów konstrukcji przepustów winno spełniać wymagania normy PN-B-06712 dla kruszywa do betonów klasy B30.

Do w/w betonów stosować należy grysy granitowe lub bazaltowe o maksymalnym wymiarze ziarna 16 mm oraz piaski. Stosowanie grysów z innych skał dopuszcza się pod warunkiem, że zostały one zbadane

w placówce badawczej wskazanej przez Inżyniera a uzyskane wyniki badań spełniają wymagania omówione w niniejszej ST.

Grysy:

Tablica 1 Wymagania dla grysu do betonowych elementów konstrukcji przepustów

Wyszczególnienie właściwości	Wymagania
Zawartość pyłów mineralnych, %, co najwyżej	1
Zawartość ziarn nieforemnych, %, co najwyżej	20
Wskaźnik rozkruszenia, %, co najwyżej	
– dla gryсів granitowych	16
– dla gryсів bazaltowych	8
Nasiąkliwość, %, co najwyżej	1,2
Mrozoodporność wg metody bezpośr., co najwyżej	2
Mrozoodporność wg zmodyfikowanej metody bezpośredniej (wg BN-84/6774-02), %, co najwyżej	10
Zawartość związków siarki, %, co najwyżej	0,1
Zawartość zanieczyszczeń obcych, %, co najwyżej	0,25
Zawartość zanieczyszczeń organicznych, Reaktywność alkaliczna (wg PN-B-06714/34)	nie dając barwy ciemniejszej niż wzorcowa nie wywołująca zwiększenia wymiarów liniowych ponad 0,1%
Dopuszczalna zawartość podziarna, co najwyżej	5
Dopuszczalna zawartość nadziarna, co najwyżej	10

Nie dopuszcza się w gryсах grudek gliny.

Piaski:

Należy stosować piaski o uziarnieniu do 2 mm pochodzenia rzecznoego, albo będące kompozycją piasku rzecznoego i kopalnianego płukanego:

Tablica 2 Wymagania dla piasku do betonowych elementów konstrukcji przepustów

Wyszczególnienie właściwości	Wymagania
Zawartość pyłów mineralnych, %, co najwyżej	1,5
Zawartość związków siarki, %, co najwyżej	0,2
Zawartość zanieczyszczeń obcych, %, co najwyżej	0,25
Zawartość zanieczyszczeń organicznych Reaktywność alkaliczna (wg PN-B-06714/34)	nie dając barwy ciemniejszej od wzorcowej nie wywołująca zwiększenia wymiarów liniowych ponad 0,1%

Nie dopuszcza się grudek gliny.

Zawartość poszczególnych frakcji w stosie okrucowym piasku powinna wynosić:

do 0,25   -   14÷19 %
do 0,5 mm   -   33÷48 %,
do 1 mm   -   57÷76 %.

z jednoczesnym spełnieniem wymagań dotyczących uziarnienia kruszywa.

Uziarnienie kruszywa

Zaleca się wykonanie betonów do przepustów z kruszywem o uziarnieniu ustalonym doświadczalnie podczas projektowania mieszanek betonowych. Kruszywo powinno składać się z co najmniej 3 frakcji; dla frakcji najdrobniejszej pozostałości na sicie o boku oczka 4 mm nie może być większa niż 5%. Poszczególne frakcje nie mogą zawierać uziarnienia przynależnego do frakcji niższej (podziarna) w ilości przewyższającej 15% i uziarnienia przynależnego do frakcji wyższej (nadziarna) w ilości przekraczającej 10 % całego składu frakcji. Szczególną uwagę należy zwrócić na uziarnienie piasku w celu zredukowania do minimum wydzielenia mleczka cementowego.

Należy stosować kruszywo o łącznym uziarnieniu wg tablicy 3

Tablica 3 Zalecane graniczne uziarnienie kruszywa do 16 mm.

Bok oczka, mm	Wymagania
0,25	3÷8
0,5	7÷20
1,0	12÷32
2,0	21÷42
4,0	36÷56
8,0	60÷76
16,0	100

2.1.1.1. Warunki dostawy

Kruszywo (pojedyncze jego frakcje) powinno pochodzić z jednego źródła. Pochodzenie kruszywa i jego jakość – określona w pełnej charakterystyce technicznej wykonanej przez producenta podlega zatwierdzeniu przez Inżyniera.

Wykonawca powinien:

- dokonać uzgodnień z producentem dotyczących gwarancji jakości całej zamawianej ilości kruszywa,
- dokonać uzgodnień dotyczących rytmiczności dostaw wynikającej z harmonogramu robót,
- zagwarantować sobie dostęp do wyników badań pełnych i niepełnych oraz specjalnych, wykonywanych przez producenta,
- zapewnić sobie od producenta atest (zaświadczenie o jakości) dla każdej jednorazowo wysyłanej ilości kruszywa, zawierający następujące dane:
  - a) nazwę i adres producenta,
  - b) datę i numer kolejny badania,
  - c) oznaczenie wg PN-B-06712,
  - d) ilość kruszywa,
  - e) pieczęć i podpis osoby odpowiedzialnej za wykonanie badań.

2.1.1.2. Transport i składowanie

Kruszywo należy przewozić w warunkach zabezpieczających przed rozsypaniem, rozpylaniem, zanieczyszczeniem oraz zmieszaniem z innymi kruszywami (np. innych klas, gatunków itp.). W/w zasad należy przestrzegać przy załadunku i wyładunku.

Kruszywo należy przechowywać w warunkach zabezpieczających je przed rozfrakcjonowaniem, zanieczyszczeniem oraz zmieszaniem z innymi kruszywami.

2.1.1.3. Kontrola jakości

Wykonawca odpowiedzialny jest za jakość materiałów użytych do produkcji. Wykonawca zobowiązany jest do oceny jakości kruszywa dostarczonego przez producenta i jego zgodności z wymaganiami ST na podstawie;

- rezultatów badań pełnych wykonanych przez producenta co najmniej raz w roku i przy każdej zmianie złoża na każde życzenie Inżyniera,
- rezultatów badań niepełnych wykonanych przez producenta dla każdej partii kruszywa,
- rezultatów badań specjalnych wykonanych przez producenta na żądanie wykonawcy dotyczących reaktywności alkalicznej,

- atestu (zaświadczenie o jakości),
- oceny wizualnej każdej jednostkowej dostawy kruszywa,
- dodatkowych badań laboratoryjnych wykonanych na koszt Wykonawcy w przypadku zgłoszenia przez Inżyniera wątpliwości co do jakości kruszywa.

Przed użyciem kruszywa do wykonania mieszanki betonowej Wykonawca musi wykonać kontrolę partii kruszywa obejmującą oznaczenia:

- składu ziarnowego wg PN-B-06714/15,
- kształtu ziarn wg PN-B-06714/16,
- zawartość pyłów mineralnych wg PN-B-06714/13,
- zawartość zanieczyszczeń obcych wg PN-B-06714/12.

W celu umożliwienia korekty recepty roboczej mieszanki betonowej należy prowadzić bieżącą kontrolę wilgotności kruszywa wg PN-B-06714/18 i stałości zawartości frakcji 0+2 mm.

2.1.2. Cement

Cement stosowany do wyrobu betonowych elementów konstrukcji przepustów winien:

- spełniać wymagania normy PN-EN 197-2002,
- odpowiadać postanowieniom niniejszej Specyfikacji.

Do betonu klasy B 25 i B10 należy stosować cement klasy 32,5 bez dodatków, a do betonu klasy B30 cement klasy 42,5.

2.1.2.1. Warunki dostawy

Cement powinien pochodzić z jednego źródła dla danego obiektu. Pochodzenie cementu i jego jakości określona atestem – musi być zatwierdzona przez Inżyniera.

2.1.2.2. Transport i składowanie

Przewóz cementu powinien odbywać się dostosowanymi do tego celu środkami transportu w warunkach zabezpieczających go przed opadami atmosferycznymi, zawilgoceniem, uszkodzeniem opakowania i zanieczyszczeniem.

Cement przechowywany może być w następujących miejscach:

- a) cement luzem – w magazynach specjalnych,
- b) cement workowy – w składach otwartych zabezpieczonych przed opadami albo w magazynach zamkniętych.

Inne warunki transportu i składowania odpowiadać muszą postanowieniom normy BN-B-6731-08.

2.1.2.3. Kontrola jakości

Wykonawca zobowiązany jest do oceny jakości dostarczonego przez producenta cementu i jego zgodności z wymaganiami ST na podstawie:

- dokumentów producenta dotyczących kontroli jakości wg normy PN-EN 197-1: 2002,
- dokumentów przewozowych,
- oględzin makroskopowych cementu dostarczonego na miejsce przeznaczenie oraz ewentualnych opakowań z przewidzianymi normą napisami,
- dodatkowych badań laboratoryjnych wg norm: PN-EN 196-1: 1996; PN-EN 196-2: 1996; PN-EN 196-6: 1996 wykonanych na koszt Wykonawcy w przypadku zgłoszenia przez Inżyniera wątpliwości co do jakości cementu.

Przed użyciem cementu do wykonania mieszanki betonowej wykonawca zobowiązany jest wykonać kontrolę obejmującą:

- oznaczenie czasu wiązania wg PN-EN 196-3: 1996,
- oznaczenie zmiany objętości wg PN-EN 196-3: 1996,

- sprawdzenie zawartości grudek (zbryleń) cementu nie dających się rozgnieść w palach i nie rozpadających się w wodzie.

2.1.3. Stal zbrojeniowa

Stal do zbrojenia betonowych elementów konstrukcji przepustów odpowiadać musi wymaganiom PN_H-93215.

Klasa, gatunek i średnica musi być zgodna z Dokumentacją Projektową i ST.

Nie dopuszcza się zamiennego użycia innych stali i innych średnic bez zgody Inżyniera.

2.1.3.1. Kontrola jakości.

Stal dostarczona na budowę musi posiadać atest producenta zawierając:

- nazwę wytwórcy,
- oznaczenie wyrobu wg PN-H-93215,
- numer wytopu lub nr partii,
- wszystkie wyniki badań oraz skład chemiczny wg analizy wytopowej,
- masę partii,
- rodzaj obróbki cieplnej (w przypadku dostawy prętów obrobionych cieplnie).

Pręty zbrojenia przed ich użyciem do zbrojenia konstrukcji należy oczyścić z zendry, luźnych płatków rdzy, kurzu i błota. Niedopuszczalne jest stosowanie prętów zanieczyszczonych tłuszczem i farbami.

Pręty powinny być proste. Dopuszczalna wielkość miejscowego wykrzywienia nie powinna przekraczać 4 mm (PN-B-06251).

2.1.4. Woda

Woda stosowana do betonów dla przepustów spełniać musi wymagania podane w tablicach 6 i 7.

Tablica 6 Wymagania ogólne

Wymagania		Metoda badań
Barwa	Powinna odpowiadać barwie wody wodociągowej	Wg PN-B-32250
Zapach	woda nie powinna wydzielać zapachu gnilnego	
Zawiesina	woda nie powinna zawierać zawiesiny np. grudek, kłaczków	
pH, nie mniej niż	4	

Tablica 7 Wymagania szczegółowe

Wymagania		Metoda badań
Siarkowodór, mg/l, nie więcej niż	20	PN-C-04566/02
Siarczan, mg/l, nie więcej niż	600	PN-C-04566/03 lub PN-C-04566/09
Cukry, mg/l, nie więcej niż	500	PN-C-04628/02
Chlorki, mg/l, nie więcej niż	400	PN-C-046600/00
Twardość ogólna, mval/l, nie więcej niż	10	PN-C-04554/02
Sucha pozostałość, mg/l, nie więcej niż	1500	PN-C-04541
Obniżenie wytrzymałości zapraw na zginanie lub ściskanie, %, nie mniej niż	10	PN-B-32250

2.1.4.1. Transport i składowanie

Nie określa się wymagań dotyczących transportu i składowania.

2.1.4.2. Kontrola jakości

Woda z wodociągu nie wymaga badań.

Woda z innego źródła musi być zbadana wg PN-B-32350 przy rozpoczęciu robót oraz w przypadku stwierdzenia zanieczyszczeń.

2.1.5. Dodatki mineralne i domieszki chemiczne

Rodzaje, ilości i sposoby stosowania dodatków mineralnych i domieszek chemicznych polepszających właściwości mieszanek betonowych i betonu muszą być akceptowane przez Inżyniera.

Ponadto muszą posiadać atest producenta i świadectwo dopuszczenia do stosowania wydane przez upoważnioną placówkę naukowo-badawczą.

2.2. Materiały na ławy fundamentowe

Części przelotowe przepustów średnicy 800 i 1200 mm posadowione będą na ławie fundamentowej ze żwiru – wymagania co do kruszywa jak w PN-B-11111:1996, na fundamencie z kruszywa stabilizowanego cementem o $R_m=5$ MPa oraz na warstwie wyrównawczej z betonu klasy B10 – wymagania jak w PN-B-06250.

2.3. Materiały izolacyjne

Do izolowania drogowych przepustów betonowych należy stosować materiały posiadające świadectwo dopuszczenia do stosowania oraz atest producenta jak np:

- emulsja kationowa wg BN-6/6735-04,
- roztwór asfaltowy do gruntowania wg PN-B-24622,
- lepik bitumiczny na gorąco,
  - a) asfaltowy bez wypełniaczy wg PN-C-96177,
  - b) smołowy wg PN-B-24626,
- papa asfaltowa wg BN-79/67/6751-01 oraz wg BN-88/6751-03,
- wszelkie inne i nowe materiały izolacyjne sprawdzone doświadczalnie – za zgodą Inżyniera.

2.4. Prefabrykowane elementy żelbetowe przepustów rurowych według „Projektu technicznego Typowych Drogowych Prefabrykowanych Przepustów Rurowych”. powyższe elementy powinny posiadać świadectwo dopuszczenia do stosowania w budownictwie drogowym i mostowym.

Wymiary prefabrykatu powinny mieścić się w granicach tolerancji według normy BN-74/8935-04 i nie przekraczać odchyłań w:

- długość elementu ± 5 mm,
- średnicy elementu ± 5 mm,
- grubości ścian elementu $+ 4$ mm, $- 2$ mm,
- wymiar zewnętrzny przekroju ± 20 mm.

Powierzchnie elementów prefabrykowanych przepustów powinny być gładkie, bez raków, pęknięć i rys. Dopuszcza się drobne pory jako pozostałości po pęcherzykach powietrza i po wodzie, których głębokość nie przekracza 5 mm.

Rury powinny być wykonane z betonu klasy B 45 wodoszczelnego W-8, nasiąkliwość poniżej 4% i mrozoodporność F-150.

2.5. Preparat – do powierzchniowego zabezpieczenia betonu.

2.6. Betonowe płyty chodnikowe 35x35x5 cm

3. Sprzęt

Wykonawca przystępujący do wykonania przepustu drogowego winien wykazać się możliwością korzystania z maszyn i sprzętu gwarantujących właściwą tj. spełniającą wymagania ST jakość robót.

4. Transport

Warunki transportu materiałów i prefabrykatów są określone:

- dla kruszyw w punkcie 2.1.1.2.,
- dla cementu w punkcie 2.1.2.2.,
- dla mieszanki betonowej w punkcie 5.3.2.,

- elementy prefabrykowane mogą być przewożone dowolnymi środkami transportu w sposób zabezpieczający je przed uszkodzeniem.

Dla pozostałych materiałów nie określa się warunków transportu.

5. Wykonanie robót

Przed wykonaniem przepustu należy wykopać rów obejściowy który po zakończeniu robót będzie zasypywany.

5.1. Nasypy i zasypka

Przy poszukiwaniu gruntów i materiałów do wykonania nasypu w pierwszej kolejności należy rozważyć przydatność gruntów uzyskanych przy wykonywaniu wykopu.

Nasypy nad przepustami należy wykonać jednocześnie z obu stron przepustu z jednakowych zagęszczonych według wymagań poziomych warstw gruntu. Przed zasypaniem przepustu wykonanego w starym nasypie, należy po obu stronach przepustu wyciąć w nasypie stopnie o szerokości ok. 1,0÷2,5 m i spadku górnej powierzchni około $4\% \pm 1\%$ w kierunku zgodnym ze spadkiem zbocza.

Przy wykonywaniu nasypów podczas zimy należy stosować się do wymagań specjalnych omówionych w normie BN-72/8932-01.

5.1.1. Zagęszczenie nasypów i zasypek

Wilgotność gruntu w czasie jego zagęszczenia powinna być zbliżona do optymalnej.

Wskaźniki zagęszczenia gruntu w wykopach i nasypach należy przyjmować wg BN-72/8932-01.

5.1.2. Umocnienie wlotów i wylotów

Umocnienie wlotów i wylotów należy wykonać zgodnie z Dokumentacją Projektową. Umocnieniu podlega dno oraz skarpy wlotu i wylotu.

5.2. Ławy fundamentowe pod przepustem

Ławy fundamentowe muszą być wykonane zgodnie z Dokumentacją Projektową i wskazówkami Inżyniera.

Dopuszczalne odchyłki dla ław fundamentowych przepustów wynoszą:

- a) różnicę wymiarów ławy fundamentowej w planie ± 5 cm,
- b) różnicę rzędnych wierzchu ławy ± 2 cm.

Różnice w niwelecie wynikające z odchyłek wymiarowych rzędnych ławy nie mogą spowodować spiętrzenia wody w przepuscie.

5.3. Roboty betonowe

5.3.1. Wykonanie mieszanki betonowej

Mieszanka betonowa dla betonowych elementów konstrukcji wlotów i wylotów przepustów powinna odpowiadać wymaganiom PN-B-06250 i ST. Dopuszczalna najmniejsza ilość cementu portlandzkiego w mieszance zagęszczanej mechanicznie wynosi 270 kg/m^3 , największa ilość cementu nie powinna przekraczać – 400 kg/m^3 dla betonu B30. Największa dopuszczalna wartość stosunku W/C wynosi 0,50.

Urabialność mieszanki betonowej powinna pozwolić na uzyskanie maksymalnej szczelności po zawibrowaniu bez wystąpienia pustek w masie betonu lub na powierzchni.

Urabialność powinna być dostosowana do warunków formowania, określonych przez:

- kształt i wymiary elementu konstrukcji oraz ilości zbrojenia,
- zakładaną gładkość i wygląd powierzchni betonu,
- sposoby układania i zagęszczania mieszanki betonowej.

Konsystencja – nie rzadsza od plastycznej, badana wg normy PN-B-06250. Nie może być ona osiągnięta przez większe zużycie wody niż to jest przewidziane w składzie mieszanki.

Zaleca się sprawdzenie doświadczalnie urabialności mieszanki betonowej przez próbę formowania w warunkach zbliżonych do rzeczywistych.

Zawartość powietrza w zagęszczonej mieszance betonowej nie może przekraczać: 2% w przypadku nie stosowania domieszek napowietrzających i $4,5\div 6,5\%$ w przypadku stosowania domieszek napowietrzających.

Recepta mieszanki betonowej może być ustalona dowolną metodą doświadczalną lub obliczeniowo-doświadczalną zapewniającą uzyskanie betonu o wymaganych właściwościach.

Do celów produkcyjnych należy sporządzić receptę roboczą, uwzględniającą zawilgocenie kruszywa, pojemność urządzenia mieszającego i sposób dozowania.

W receptie roboczej należy podać:

- przeznaczenie mieszanki betonowej,
- konsystencję,
- datę opracowania recepty.

Korekta recepty roboczej musi być wykonana gdy zajdzie co najmniej jeden z poniższych przypadków: zmiana rodzaju składników,

- zmiana uziarnienia kruszywa,
  - zmiana zawilgocenia wywołująca w stosunku do poprzedniej recepty roboczej zmiany w całkowitej ilości wody zarobowej 1 m^3 mieszanki betonowej przekraczającej $\pm 5 \text{ dcm}^3$.

Wykonanie mieszanek betonowych musi odbywać się wyłącznie w betoniarkach przeciwbieżnych.

Składniki mieszanki wg recepty roboczej muszą być dozowane wagowo z dokładnością:

- $\pm 2\%$ dla cementu, wody, dodatków,
- $\pm 3\%$ dla kruszywa.

Czas mieszania zarobu musi być ustalony doświadczalnie, jednak nie powinien on być krótszy niż 2 minuty. Konsystencja mieszanki betonowej nie może różnić się od konsystencji założonej (wg recepty roboczej) więcej niż $\pm 20\%$ wskaźnika Ve-Be.

Przy temp 0°C wykonywanie mieszanki betonowej należy przerwać za wyjątkiem sytuacji szczególnych w uzgodnieniu z Inżynierem.

5.3.2. Transport

Transport mieszanki betonowej powinien odbywać się zgodnie z normą PN-B-06251.

Transport mieszanki do miejsca jej wbudowania może być prowadzony dowolnymi środkami pod warunkiem, że nie powoduje on:

- segregacji składników,
- zmian składu mieszanki,
- zanieczyszczenia mieszanki,
- zmiany temp. nie więcej niż $\pm 5^\circ\text{C}$.

Czas transportu powinien spełniać wymogi zachowania dopuszczalnej zmiany konsystencji mieszanki uzyskanej po jej wytworzeniu. Mieszanka betonowa musi być wbudowana nie później niż podaje to poniższa tablica:

Tablica 8 Czas wbudowania mieszanki betonowej

Temperatura otoczenia	Czas wbudowania mieszanki betonowej
+15°C	90 min
+20°C	70 min
+30°C	30 min

5.3.3. Kontrola jakości

Wykonawca odpowiedzialny jest za jakość mieszanki betonowej i jej zgodność z wymaganiami niniejsze ST.

Obowiązkowej kontroli wg PNB-06250 podlega:

- konsystencja mieszanki betonowej przy stanowisku betonowania, co najmniej 2 razy w czasie 8 godzin,
- zawartość powietrza w mieszanke a przy stosowaniu domieszek napowietrzających co najmniej raz na 8 godzin podczas betonowania.

5.4. Wykonywanie zbrojenia

Zbrojenie musi być wykonywane wg Dokumentacji Projektowej, wymagań ST i zgodnie z postanowieniem PN-B-06251. Zbrojenie powinno być wykonane w zbrojarni stałej lub poligonowej.

Sposób wykonania szkieletu musi zapewnić niezmienną geometryczną szkieletu w czasie transportu na miejsce wbudowania. Do tego celu zaleca się łącznie węzłów na przecięciu prętów drutem wiązałkowym wyżarzonym o średnicy nie mniejszej niż 0,6 mm (wiązanie na podwójny krzyż) albo stosować spawanie. Zbrojenie musi zachować dokładne położenie w czasie betonowania. Należy stosować podkładki dystansowe prefabrykowane z zapraw cementowych albo z materiałów z tworzywa sztucznego. Niedopuszczalne jest stosowanie podkładek z prętów stalowych. Szkielet powinien być sprawdzony i zatwierdzony przez Inżyniera wpisem do dziennika budowy.

Sprawdzeniu podlegają:

- średnice użytych prętów,
- rozstaw prętów – różnice prętów głównych w płytach nie powinny przekraczać 1 cm a innych elementach 0,5 cm,
- rozstaw strzemion nie powinien różnić się od projektowanego o więcej niż ± 2 cm,
- różnice długości prętów, położenie miejsc kończenia ich hakami, odcięcia nie mogą odbiegać od Dokumentacji Projektowej o więcej niż ± 5 cm,
- otuliny zewnętrzne utrzymane w granicach wymagań projektowych bez tolerancji ujemnych,
- powiązanie zbrojenia w sposób stabilizujący jego położenie w czasie betonowania i zagęszczenia.

5.5. Wykonanie deskowań

5.5.1. Wymagania ogólne

Przy wykonaniu i kontroli oraz odbiorach deskowania należy korzystać z PN-B-06251.

5.5.2. Deskowania

Deskowania z drewna wykonuje się przy betonowych konstrukcjach na miejscu budowy. Do tego celu stosować drewno o klasie nie niższej od K33 pozbawionego wad w postaci sęków, o grubości nie mniejszej od 18 mm (3/4”), łączone równolegle na wpust lub pióro z uszczelnieniem (np. za pomocą taśmy metalowej). Szczególną uwagę należy zwrócić na styki narożne sposobu deskowania ze ścianą, stosując listwy fazujące przekrój elementu betonowego.

Każde deskowanie powinno podlegać odbiorowi. Przedmiotem kontroli w czasie odbioru powinny być:

- klasa drewna i jego wady,
- szczelność deskowań w płaszczyznach i narożach wklęsłych,
- poziom górnej krawędzi i powierzchni deskowania i po betonowaniu oraz porównanie z wymaganym poziomem w Dokumentacji Projektowej.

Dopuszcza się następujące odchyłki:

- a) rozstaw zeber $\pm 0,5\%$ lecz nie więcej niż 0,2 cm,
- b) odchylenie deskowań od prostoliniowości lub od płaszczyzny o $-0,1\%$,
- c) różnice w grubości desek $\pm 0,2$ cm,
- d) odchylenie ścian od pionu o $\pm 0,2\%$ lecz nie więcej niż 0,5 cm,
- e) miejscowe wyburzenie powierzchni o $\pm 0,2$ cm na odcinku 3 m,
- f) odchyłki wymiarów wewnętrznych deskowania (przekrojów betonowych):
  - 0,2% wysokości lecz nie więcej niż - 0,5 cm,
  - + 0,5% wysokości lecz nie więcej niż + 2 cm,
  - 0,2% grubości (szerokości) lecz nie więcej niż - 0,2 cm,
  - + 0,5 % grubości (szerokości) lecz nie więcej niż - 0,5 cm.

5.6. Betonowanie i pielęgnacja

5.6.1. Betonowanie

Mieszanki betonowej nie należy zrzucić z wysokości większej niż 75 cm, na którą spada. Jeżeli wysokość ta jest większa należy stosować rynnę zsypową.

Betonowanie konstrukcji wlotów i wylotów przepustów należy wykonać wyłącznie w temperaturach nie niższych niż + 5°C, zachowując warunki umożliwiające uzyskanie przez beton wytrzymałości co najmniej 15 MPa przed pierwszym zamarznięciem. W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się betonowanie w temperaturze niższej niż 5°C, jednak wymaga to zgody Inżyniera oraz zabezpieczenia uformowanego elementu przed utratą ciepła w czasie co najmniej 7 dni. Prace betoniarskie powinny być wówczas prowadzone pod bezpośrednim nadzorem Inżyniera.

Zagęszczanie betonu należy wykonywać za pomocą wibratorów wglębnych o częstotliwości co najmniej 6000 drgań/ min. Średnice buław wibratorów nie powinny być większe od 0,65 rozstawu zbrojenia aby uniknąć bezpośredniego styku buławy ze zbrojeniem. Wibratory należy zagłębiać na 5 do 8 cm pod powierzchnię poprzedniej warstwy utrzymując je od 20 do 30 sekund w każdym położeniu. Kolejne miejsca położenia buławy powinny być odległe od siebie o 0,3 do 0,7 m, w zależności od konsystencji betonu.

Wibratory przyczepne mogą być stosowane do zagęszczania betonu w elementach nie grubszych od 0,5 m przy jednostronnym dostępie oraz 1,0 m przy obustronnym. Rozstaw wibratorów przyczepnych należy ustalić doświadczalnie.

Zagęszczanie betonu należy realizować na podstawie planu vibracji, w którym przewiduje się przerwy w betonowaniu, poziom i miejsce położenia wibratorów wglębnych oraz przyczepnych.

5.6.2. Pielęgnacja betonu

Bezpośrednio po zakończeniu betonowaniu zaleca się przykrycie powierzchni betonu lekkimi osłonami wodoszczelnymi, zapobiegającymi odparowaniu wody z betonu i chroniącymi beton przed deszczem i inną wodą.

Przy temperaturze otoczenia wyższej od +5°C należy nie później niż po 12 godzinach od zakończenia betonowania rozpocząć pielęgnację wilgotnościową betonu i prowadzić je przez co najmniej 7 dni.

Nanoszenie błon nieprzepuszczalnych wodę jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy nie są stawiane specjalne wymagania odnośnie jakości pielęgnowanej powierzchni.

Woda stosowana do polewania betonu powinna spełniać wymagania normy PN-B-32250.

Betony naparzone należy nawilżać przez okr4s co najmniej 3 dni. W czasie dojrzewania betonu być chronione przed uderzeniami i drganiami.

Rozformowanie konstrukcji, jeżeli Dokumentacja Projektowa nie przewiduje inaczej może nastąpić po osiągnięciu przez beton co najmniej 2/3 wytrzymałości projektowej.

5.7. Montaż i łączenie elementów prefabrykowanych

Montaż i łączenie elementów prefabrykowanych powinno być realizowane zgodnie z Dokumentacją Projektową przy przestrzeganiu szczególnych, specjalnych wymagań:

- montaż mogą wykonywać wyłącznie doświadczone brygady pod wykwalifikowanym nadzorem ze strony wykonawcy,
- dostarczone elementy prefabrykowane powinny być przedmiotem odbioru w zakresie zgodności z dokumentacją projektową, atestów kontroli jakości, spełnienia tolerancji wymiarowych oraz braku uszkodzeń lub defektów widocznych dyskwalifikujących i uniemożliwiających montaż,
- odrzucone prefabrykaty nie mogą być montowane,
- styki elementów powinny być wypełnione zaprawą cementową według PN-B-14501.

Przed przystąpieniem do montażu należy sprawdzić technologię montażu, przeprowadzić odpowiedni instruktaż, skontrolować sprawność sprzętu montażowego.

5.8. Izolacja przepustów

Przed ułożeniem izolacji w miejscach wskazanych w Dokumentacji Projektowej powierzchnie izolowane należy zgruntować przez:

- dwukrotne smarowanie betonu emulsją kationową w przypadku powierzchni wilgotnych,
- roztworem asfaltowym w przypadku powierzchni suchych.

Zagruntowaną powierzchnię bezpośrednio przed ułożeniem izolacji należy smarować lepikiem bitumicznym na gorąco.

Izolację tworzą 3 warstwy tkaniny technicznej sklejonej asfaltem PS-105/15 oraz papy z folią aluminiową.

Gotową izolację należy pokryć warstwą ochronną wg Dokumentacji Projektowej. Elementy nie pokryte izolacją przed zasypianiem gruntem należy smarować abizolem R+P.

5.9. Umocnienie skarp w obrębie wlotu i wylotu

Skarpy w obrębie wlotu i wylotu przepustu należy umocnić betonowymi płytami chodnikowymi 35x35x5 cm na podsypce cementowo-piaskowej 1:4 grubości 5 cm.

6. Kontrola jakości robót

Ogólne wymagania odnośnie kontroli jakości robót podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

6.1. Badania związane z wykonaniem robót ziemnych

6.1.1. Program badań

Badania robót ziemnych należy przeprowadzić w trzech etapach, zgodnie z poniższą tabelą, w sposób podany w opisie badań.

Tablica 10

Program badań	Badania przed rozpoczęciem budowy	Badania w czasie Budowy	Badania odbiorcze
a) Sprawdzenie zgodności z dokumentacją		+	+
b) Sprawdzenie robót pomiarowych	+		
c) Sprawdzenie robót przygotowawczych	+		
d) Sprawdzenie wykonania wykopów		+	+
e) Sprawdzenie wykonania poduszki gruntowej nasypów i zasypki		+	+
f) Sprawdzenie zagęszczenia gruntów		+	+
g) Sprawdzenie umocnienia wylotów i wlotów		+	+
h) Sprawdzenie ławy fundamentowej		+	+

6.1.2. Opis badań

6.2.1. Sprawdzenie zgodności z Dokumentacją Projektową

Sprawdzenie zgodności z Dokumentacją Projektową polega na porównaniu wykonywanych bądź wykonanych robót ziemnych z Dokumentacją Projektową.

6.1.2.2. Sprawdzenie wykonania nasypów i zasypki

Szerokość korony drogi nie powinna różnić się od szerokości projektowanej więcej niż o 10 cm, a krawędź korony nie powinna mieć widocznych załamania. Pochylenia skarp i nasypów nie może się różnić od projektowanych pochyłeń więcej niż o 10%.

Powierzchnie skarpy nie powinny mieć większych wklęsłości niż 10 cm.

6.1.2.3. Sprawdzenie zagęszczenia gruntów

Wymagania dotyczące zagęszczenia.

Zagęszczenie gruntów w nasypach.

Wskaźnik zagęszczenia gruntów w nasypach określany wg normy BN-77/8931-12 „Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu” i powinien wynosić:

- górnej warstwy o gr. 1,2 m > 1,00,
- w niżej leżących warstwach > 0,97.

Zagęszczenie gruntów w podłożu nasypów.

Wskaźnik zagęszczenia gruntów w podłożu nasypów do głębokości 0,5 od powierzchni terenu powinien wynosić nie mniej niż 0,97. W szczególności należy przy odbiorze skontrolować, czy przyjęta metoda zagęszczenia była sprawdzona laboratoryjnie.

6.1.2.4. Sprawdzenie umocnienia wlotów i wylotów

Umocnienie wlotów i wylotów sprawdza się wizualnie.

6.1.2.5. Sprawdzenie ławy fundamentowej

Sprawdzeniu podlega:

- rodzaj i ilość materiału użytego do wykonania ławy,
- grubość ławy.

6.2. Badania mieszanki betonowej i betonu

Zwraca się uwagę na konieczność wykonania planu kontroli zawierającego m.in. podział obiektu na części podlegające osobnej ocenie oraz szczegółowe określenie liczności i terminów pobierania próbek do kontroli jakości mieszanki i betonu.

6.2.1. Badania mieszanki betonowej i właściwości betonu

Badaniu podlegają następujące właściwości mieszanki betonowej, badane z częstotliwością i w sposób podany w PN-B-06250:

- konsystencja mieszanki betonowej,
- zawartość powietrza w mieszanke betonowej,
- nasiąkliwość betonu,
- odporność betonu na działanie mrozu,
- przepuszczalność wody przez beton,
- wytrzymałość na ściskanie,
- wytrzymałość na rozciąganie przy zginaniu.

6.2.2. Badania wytrzymałości betonu na ściskanie

6.2.2.1. Typ próbek

Podstawowy typ próbek do oceny wytrzymałości betonu na ściskanie oraz ustalenia klasy betonu zgodnie z normą PN-EN 12390-1: 2001.

Próbka powinna być wykonana i przechowywana zgodnie z PN-EN 12390-1: 2001.

6.2.2.2. Badanie wytrzymałości na ściskanie.

Badanie wytrzymałości na ściskanie próbek normowych należy wykonać zgodnie z PN-EN 12390-4: 2001.

6.2.3. Badanie wytrzymałości betonu na rozciąganie

Badanie wytrzymałości betonu na rozciąganie przy rozłupywaniu należy wykonać zgodnie z PN-EN 12390-6: 2001.

6.2.4. Badanie betonu w konstrukcjach

Badania betonu w konstrukcjach wlotów i wylotów przepustów należy realizować metodami nieniszczącymi.

6.3. Badania po zakończeniu budowy

1. Sprawdzenie podstawowych wymiarów obiektu należy przeprowadzić przez wykonanie pomiarów w zakresie:
  - podstawowych rzędnych dna przepustu oraz podłoża przepustu w stosunku do osi z dokładnością do ± 1 cm,
  - długości obiektu z dokładnością ± 1 cm.
2. Sprawdzenie z badań prowadzonych w czasie budowy.

7. Obmiar

Jednostką obmiaru robót jest 1 m wykonanego prefabrykowanego przepustu rurowego wraz z wlotem i wylotem i odmulenia istniejącego przepustu oraz 1 m² umocnienia darnią.

Ogólne zasady obmiaru robót podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

8. Odbiór robót

Odbiór przepustu obejmuje:

- a) odbiór robót zanikających lub ulegających zakryciu: wykop, fundament, izolacja,
- b) odbiór ostateczny (całego przepustu),
- c) odbiór pogwarancyjny (po upływie okresu gwarancyjnego).

Odbiór ostateczny dokonywany jest po całkowitym zakończeniu robót na podstawie wyników pomiarów i badań jakościowych.

Odbiór pogwarancyjny dokonywany jest na podstawie oceny wizualnej obiektu dokonanej przez Inżyniera przy udziale Wykonawcy.

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

9. Podstawa płatności

Ogólne wymagania dotyczące płatności podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Cena wykonania robót obejmuje:

- dostarczenie materiałów na miejsce wbudowania,
- wykonanie wykopów,
- wykonanie ławy ze żwiru,
- wykonanie fundamentu z kruszywa stabilizowanego cementem,
- wykonanie robót betonowych:
- wykonanie zbrojenia, wlotu i wylotu przepustu,
- wykonanie deskowania,
- montaż i łączenie elementów prefabrykowanych rurowych,
- wykonanie izolacji przepustów,
  - izolacja górnej powierzchni przepustu,
  - izolacja styków prefabrykowanych,
  - izolacja betonu powierzchni odziemnych,
- wykonanie zasypki przepustu,
- powierzchniowe zabezpieczenie betonu,
- oczyszczenie przepustu z namułu,
- przeprowadzenie pomiarów i badań,
- uporządkowanie miejsc prowadzonych robót.

10. Przepisy związane

PN-B-06250	-	Beton zwykły
PN-B-06712	-	Kruszywa mineralne do betonu,
PN-B-06714/15	-	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczenie składu ziarnowego.
PN-B-06714/16	-	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczenie kształtu ziarn.
PN-B-06714/13	-	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczenie zawartości pyłów mineralnych.
PN-B-06714/12	-	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczenie zawartości zanieczyszczeń obcych.
PN-B-06714/18	-	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczenie nasiąkliwości.
PN-EN 196-1:1996	-	Metody badania cementu. Oznaczanie wytrzymałości.
PN-EN 196-2:1996	-	Metody badania cementu. Analiza chemiczna cementu.
PN-EN 196-3:1996	-	Metody badania cementu. Oznaczanie czasu wiązania i stałości objętości.
PN-EN 196-6:1996	-	Metody badania cementu. Oznaczanie stopnia zmielenia.

PN-EN 197-1:2002	- Cement. Część 1: Skład, wymagania i kryteria zgodności dotyczące cementu powszechnego użytku.
PN-EN 206-1:2000	- Beton. Część 1: Wymagania, właściwości, produkcja i zgodność.
PN-EN 480-11:2000	- Domieszki do betonu, zaprawy i zaczynu. Metody badań. Oznaczanie charakterystyki porów powietrznych w stwardniałym betonie.
PN-EN 934-2:1999	- Domieszki do betonu, zaprawy i zaczynu. Domieszki do betonu. Definicje i wymagania.
PN-EN 12350-1:2001	- Badania mieszanki betonowej. Część 1. Pobieranie próbek.
PN-EN 12350-2:2001	- Badania mieszanki betonowej. Część 2. Badanie konsystencji metodą stożka opadowego.
PN-EN 12350-3:2001	- Badania mieszanki betonowej. Część 3. Badanie konsystencji metodą VeBe.
PN-EN 12350-4:2001	- Badania mieszanki betonowej. Część 4. Badanie konsystencji metodą oznaczania stopnia zagęszczalności.
PN-EN 12350-5:2001	- Badania mieszanki betonowej. Część 5. Badanie konsystencji metodą stolika rozpliwowego.
PN-EN 12350-6:2001	- Badania mieszanki betonowej. Część 6. Gęstość.
PN-EN 12350-7:2001	- Badania mieszanki betonowej. Część 7. Badanie zawartości powietrza. Metody ciśnieniowe.
PN-EN 12390-1:2001	- Badania betonu. Część 1. Kształt, wymiary i inne wymagania dotyczące próbek do badania i form.
PN-EN 12390-2:2001	- Badania betonu. Część 2. Wykonywania i pielęgnacja próbek do badań wytrzymałościowych.
PN-EN 12390-3:2001	- Badania betonu. Część 3. Wytrzymałość na ściskanie próbek do badania.
PN-EN 12390-4:2001	- Badania betonu. Część 4. Wytrzymałość na ściskanie – Specyfikacja maszyn wytrzymałościowych.
PN-EN 12390-5:2001	- Badania betonu. Część 5. Wytrzymałość na zginanie próbek do badania.
PN-EN 12390-6:2001	- Badania betonu. Część 6. Wytrzymałość na rozciąganie przy rozłupywaniu próbek do badania.
PN-EN 12390-7:2001	- Badania betonu. Część 7. Gęstość betonu.
PN-EN 12390-8:2001	- Badania betonu. Część 8. Głębokość penetracji wody pod ciśnieniem.
PN-EN 12504-1:2001	- Badania betonu w konstrukcjach. Część 1. Odwierty rdzeniowe – Wycinanie, ocena i badanie wytrzymałości na ściskanie.
PN-B-32250	- Materiały budowlane. Woda do betonów i zapraw.
PN-H-93215	- Walcówka i pręty stalowe do zbrojenia betonu.
BN-68/6753-04	- Asfaltowe emulsje kationowe do izolacji przeciwwilgociowych,
PN-B-24622	- Roztwór asfaltowy do gruntowania,
PN-C-96177	- Lepik asfaltowy bez wypełniaczy stosowanych na gorąco,
PN-B-24626	- Lepik smołowy stosowany na gorąco,
BN-79/6751-01	- Materiały izolacji przeciwwilgociowej. Papa asfaltowa na taśmie aluminiowej.
BN-88/6751-03	- Papa asfaltowa na welonie z włókien szklanych,
PN-B-06251	- Roboty betonowe i żelbetowe. Wymagania techniczne.
BN-72/9081-02	- Formy stalowe do produkcji elementów budowlanych z betonu kruszywowego. wymagania i badania.
BN-74/8935-04	- Przepusty kolejowe i drogowe. Elementy prefabrykowane.
PN-B-06714/34	- Badania. Oznaczenie reaktywności alkalicznej.
BN-84/6774-02	- Kruszywo kamienne łamane do nawierzchni drogowych.
PN-B-06262	- Metoda sklerometryczna badania wytrzymałości betonu na ściskanie za pomocą młotka SCHMIDTA typu N.
PN-B-06261	- Nieniszczące badania konstrukcji z betonu. Metoda ultradźwiękowa badania wytrzymałości betonu na ściskanie.
PN-C-04566/	- Badania zawartości siarki i jej związków. Oznaczenie siarkowodoru i siarczków rozpuszczalnych metodą kalorymetryczną z tiofluorescencją, z kwasem o-hydro-ksyrtęciobenzoesowym.
PN-C004566/03	- Woda i ścieki. Badania zawartości siarki i jej związków. Oznaczenie siarkowodoru i siarczków rozpuszczalnych metodą tiomerkurymetryczną.
PN-C-04566/09	- Badania zawartości siarki i jej związków. Oznaczenie siarczków metoda wagową.

PN-C-04628/02	-	Badania zawartości cukrów. Oznaczenie cukrów ogólnych, cukrów rozpuszczalnych i skrobi nierozpuszczalnej metodą kalorymetryczną z antorem.
PN-C-04600/00	-	Badania zawartości chloru i jego związków oraz zapotrzebowanie chloru. Postanowienia ogólne i zakres normy.
PN-C-04554/02	-	Badania trwałości. Oznaczenie twardości ogólnej powyżej 0,357 mval/dcm ³ metodą wersenianową.
PN-C-04541	-	Oznaczenie suchej pozostałości, pozostałości po prażeniu straty przy prażeniu oraz substancji rozpuszczalnych mineralnych i substancji rozpuszczalnych lotnych.

Wymagania i zalecenia wykonania betonów do konstrukcji mostowych, GDDP, W-wa – 1990.

Projekt techniczny typowych drogowych prefabrykowanych przepustów rurowych – Biuro Projektów – Badawcze Dróg i Mostów Sp. z o.o. Transprojekt – Warszawa.

Zbiór projektów typowych urządzeń wodno-melioracyjnych wydany przez Centralne Biuro Studiów i Projektów Wodnych Melioracji.